

Peter Lagendijk

Onderzoekadvies en Beleidsontwikkeling

Leggelo 38*7991 PZ Dwingeloo*tel.06-5141 8528*KvK 0803 1294 *Lagendijk/Leebeek Hld bv
*peter@peterlagendijk.eu *www.peterlagendijk.eu

Dwingeloo, 15 juli 2018

PERSONEELSTEKORTEN IN DE ZORG– LOS HET OP IN EIGEN KRING

Steeds weer berichten over sluiten ziekenhuisafdelingen en niet uitvoeren behandelingen. Toegangstijden overschrijden afgesproken normen. Alle problemen worden toegeschreven aan personeelstekorten. Het is mijn mening dat ziekenhuizen en medisch specialisten hun eigen verantwoordelijkheid dragen en verplicht zijn zelf oplossingen te vinden voor gesignaleerde tekortkomingen. De gevolgen van falen worden thans afgeschoven op patiënten en de bevolking.

Naast de IT, de bouw en de techniek is de zorg één van de sectoren met de grootste personeelstekorten. Dat is te betreuren voor de Nederlandse bevolking. Op deze manier ontstaan er wachtlijsten. Lange toegangstijden, zo weet ik uit eigen onderzoek, verergeren de klachten en doen ongemak en pijn toenemen. Dat is een onaangenaam vooruitzicht voor de patiënt.

Als het niet naar wens gaat roepen aan overheid gerelateerde sectoren – zorg onderwijs, politie - vooral om meer geld en meer personeel. Er zou ook eens gedacht kunnen worden aan oplossingen binnen de eigen organisatie. Wellicht een andere aanpak; nieuwe wegen; kennis en kunde elders kopen. Maar zelfs de eindverantwoordelijken hoor je in de media niet zeggen hoe het dan wel zou kunnen. Over ziekenhuizen las ik zelfs niet over het wegwerken van wachtlijsten door inhaalacties in weekenden en de avonden.

Ter oplossing van personeelstekorten is er één en ander gebruikelijk. Leid mensen op; maak dat mensen de sector niet verlaten; versoepel de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, biedt kinderopvang; roep oudgedienden weer terug. Maar er valt in de zorg meer te doen dan vandaag de dag denkbaar is.

Het zorgwezen is vooral een vrouwenaangelegenheid. In verpleging, verzorging, administratie en registratie werken meer vrouwen dan mannen. Ziekenhuizen zijn, afgaand op het personeelsbestand, vrouwenbolwerken.

De Nederlandse vrouw onderscheidt zich van haar seksegenoten in andere landen met haar werken in parttime. Nederland is onbetwist kampioen deeltijdwerken. Er wordt wel eens gezegd dat het logisch is want zij moeten voor hun eigen kinderen zorgen. Echter als die de deur uit zijn blijft de Nederlandse vrouw in deeltijd werken. Nederland is inmiddels op deeltijdwerken ingesteld. Werkgevers doen hun aanbod op basis van de wensen van hun toekomstige medewerkers.

En als er nu eens een tekort aan arbeidskrachten is? We zijn gewend alles in uurtjes te knippen. Is het dan een vreemde gedachte om in tijden van nood links en rechts een (over) uurtje aan de korte werkweken toe te voegen? Als we nu eens van 15 naar 16 uur gaan. Van 20 naar 22 uur enzovoorts. Misschien tijdelijk want over een paar jaar kan alles weer anders zijn.

Het is even wennen en zal zelfs op verzet stuiten, maar het personeelstekort valt op deze wijze een eind op te lossen. Het brengt bovendien de begeerde economische zelfstandigheid van vrouwen iets dichterbij. Het is bekend – vier van de tien man-vrouw samenlevingen eindigen in een scheiding. Voor veel vrouwen wacht de bijstand. Meer vrouwen kunnen het hoofd recht houden en zich een gang naar de sociale loketten besparen als zij een iets volwaardiger bijdrage aan de samenleving leveren.

Om langer werken aantrekkelijk te maken is het ook mogelijk aan een andere salarisopbouw te denken. Beloon in ieder geval mensen die zich langer ter beschikking stellen, met een, omgerekend, hoger uurbedrag. Degenen met kleine baantjes moeten dan maar met iets minder genoegen nemen.

Bovenstaand is geschreven met servicemedewerkers in gedachte. Artsen spelen in dit verband ook een rol. In toenemende mate zijn er artsen van het vrouwelijk geslacht in ziekenhuizen werkzaam. Vrouwen, zo weet ik uit vroeger onderzoek, zijn meer gesteld op een dienstverband dan hun mannelijke collega's. Vrouwelijke artsen maken ook minder uren dan mannelijke artsen. Het is niet uitgesloten dat dit tevens een factor is waar de aandacht naar moet uitgaan.

Dus – in tijden van nood is een uurtje langer werken niet ongebruikelijk. Bedenk dat de Nederlandse parttimegekte in andere landen in veel mindere mate voorkomt. In ieder geval moet langer werken financieel aantrekkelijk zijn. Het kan zelfs verplicht worden gesteld in barre tijden. Ook al betekent het rammelen aan heilige huisjes.

© Peter Lagendijk 2020